

Til:

Næringskomiteen, Stortinget

Vår dato 25.04.2025

Høringsinnspill fra Offshore Norge til Meld. St. 16 (2024-2025), Industrien - konkurransekraft for en ny tid

Offshore Norge, som organiserer selskaper innen olje og gass, CCS, havvind, hydrogen og havbunnsmineraler, takker for muligheten til å gi innspill til Meld. St. 16 (2024-2025). Innspillet tar opp flere temaer som er omtalt i industrimeldingen.

Olje og gass

For olje- og gassnæringen er det avgjørende med stabile og forutsigbare rammebetingelser for å sikre videre aktivitet på norsk sokkel. Produksjonen på norsk sokkel vil reduseres framover dersom det ikke bygges ut nye funn. Derfor er fortsatt leting etter olje og gass avgjørende for å hindre en for bratt nedgang. Tilgang på attraktivt areal bidrar til å holde aktivitetsnivået oppe, og sikrer at vi fortsatt kan være en pålitelig leverandør av energi til Europa.

Havvind

Offshore Norge vil vise til at NVE, Statnett og DNV peker på at havvind må til for å møte den økte forbruksveksten i Norge. Analyseselskapet Volt Power Analytics har utført beregninger som viser at når havvindanlegget på Sørlige Nordsjø II står ferdig i 2031, vil det gi ca. 7 TWh ny kraft inn til Sørvest-Norge. Det vil senke gjennomsnittlig kraftpris i området med ca. 10 øre/kWh.

Volt Power Analytics har også utarbeidet en analyse om effekten av Utsira Nord på kraftprisene i NO2 (Sunnhordland til Buskerud). Analysen har tre hovedkonklusjoner:

- Økt kraftproduksjon fra havvind i Sør-Norge vil endre bruken av vannkraft og skape et mer robust kraftsystem.
- Forventningen om introduksjon av havvind i kraftsystemet vil føre til lavere kraftpriser i 2031 og 2032.
- En lignende trend vil skje i 2033, i forkant av utvidet kapasitet i 2034.

Den første utbygging av Utsira Nord med 500 MW vil i snitt gi over 2 øre/kWh lavere kraftpris i NO₂, ifølge Volt Power Analytics. Det tilsier minst 14 milliarder kroner i lavere kraftpris det første tiåret.

En storstilt norsk satsing på flytende havvind vil også bidra til industriutvikling og arbeidsplasser over hele landet. Offshore Norge vil her vise til at leverandørindustrien i 2023 hadde en internasjonal omsetning på 38,6 milliarder kroner (Kilde: Multiconsult, Vista Analyse og Universitetet i Stavanger - 2024). Skal Norge fortsette å ha en ledende posisjon innen flytende havvind er det viktig at vi bygger videre på dette ved å etablere et hjemmemarked. Det gir læring som er essensielt for å øke norske leverandørers markedsandeler globalt, noe som gir økte eksportinntekter. Menon-rapporten «Markedsutvikling for bunnfast og flytende havvind» på oppdrag av Offshore Norge, Norwegian Offshore Wind, Eksfin og Innovasjon Norge, viser at havvindindustrien i Norge har et stort potensial, men forutsetter en vellykket utvikling av en ledende verdikjede for flytende havvind i Norge, basert på overføring av offshore- og maritim kompetanse. En satsing vil sikre at teknologi og kompetanse som vi har bygget opp rundt olje- og gassnæringen blir videreført, og kompensere for en fremtidig forventet nedgang i aktivitet knyttet til olje og gass.

Rammevilkårene for havvind vil være avgjørende for om norsk sokkel skal bli et attraktivt havvindområde for utviklere og leverandører i konkurranse med andre lands havvindområder. Offshore Norge mener derfor at:

- Myndighetene må sette et produksjonsmål for 2040, og sikre en jevn tildeling av nye områder
- Etablere forutsigbare og effektive åpnings- og tildelingsprosesser, inkludert forslag til finansieringsopplegg.
- Et tydelige rammeverk, ansvarsområder, standarder og søknadsprosesser for utbygging og drift av havvind. Staten bør sørge for natur- og miljøundersøkelser og ta en aktiv rolle når det kommer til forundersøkelser og kartlegging av natur.
- Legge til rette for hybride nettløsninger som tar hensyn til både norske forbrukere og industri, samt til havvindselskapene på sokkelen.

Karbonfangst og –lagring

Industrimeldingen peker på behovet for å legge til rette for CO₂-fangst i norsk industri og avfallsforbrenning, herunder utarbeide en plan for utvikling av regionale industriklynger med mulige fellesløsninger for fangst, transport og lagring av CO₂.

Lageraktører i Norge uttrykker at investeringer i modning av lager på norsk sokkel i dag medfører en uforholdsmessig høy risiko sammenlignet med usikre og moderate forventninger til fremtidig inntekt. Risikoavlastende tiltak er nødvendige for å skape kommersielle betingelser for CO₂ lagring på norsk sokkel og realisere tilstrekkelig CO₂ fangst

i Norge for å innfri klimamål. Offshore Norge ber om at norske myndigheter vurderer behov for følgende tiltak:

- Mekanismer for å sikre at fangst- og infrastrukturprosjekter for norske utslipp modnes parallelt med lagerprosjekt frem mot investeringsbeslutning. Dette kan være en form for støtte til studier, FEED og kapitalkostnader i utbyggingsfasen, og å gjøre denne støtten betinget av at felles milepæler nås.
- Mekanismer som adresserer elementer som bidrar til usikkerhet i lønnsomhet, gitt antagelse om at CCS verdikjeden blir realisert.
 - Mekanismer som adresserer risiko forbundet med koordinering av verdikjeden, og herunder gir forutsigbare og akseptable kontraktvilkår for alle ledd i verdikjeden.
- Etablering av skattemessige rammebetingelser for CO₂ lagring som, i samsvar med skatteevneprinsippet, sikrer at aktiviteten blir beskattet av et reelt overskudd.
- Tydelig kommunikasjon fra norske myndigheter knyttet til statens interesse i eierskap eller operatørskap for terminaler og transportinfrastruktur for CO₂ på norsk sokkel.

Elektrifisering av sokkelen

Industrimeldingen peker på at industrien skal ha tilgang på ren og rimelig kraft. Elektrifisering av innretningene på norsk sokkel er viktig for at Norge skal nå sine klimamål, og er nødvendig for at vi fortsatt skal ha en konkurransedyktig offshorenæring i Norge framover, som skal fortsette å levere energi i en framtid hvor utslipp skal fjernes og klimamålene skal nås.

Det er bekymringsverdig at det kun er en bransje i Norge som skal bli nektet å gjennomføre bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske klimatiltak, og i tillegg eventuelt bli pålagt krav om å bidra med erstatningskraft. Dette på tross av at bransjen på lik linje med andre industrier modner fram effektive og lønnsomme klimaprosjekter.

Mye av kraftbehovet til elektrifisering av sokkelen er i allerede stor grad tatt høyde for i kraftsystemplaner, og kun 16 prosent av forventet kraftbehov i 2032 gjenstår å få godkjent tilknytning. Statnetts oversikt over tilknytningssaker viser at kraftbehovet innenfor landbasert industri, hydrogen/ammoniakk og datasentre er størst.

Elektrifisering av sokkelen står kun for om lag en tiendedel av det totale kraftbehovet som er omsøkt, hvorav en høy andel allerede er reservert kapasitet. I tillegg til å innfri tildelingskriteriene for å få tilgang til kraft, vil elektrifiseringsprosjektene som trenger kraft fram mot 2030 bidra både til å skape og opprettholde arbeidsplasser, gi store ringvirkninger og aktivitet i leverandørindustrien, i tillegg til å gi inntekter til staten

Maritim sektor skal være konkurransedyktig og bidra til lavutslippssamfunnet

Innenfor offshore maritim sektor har operatørselskapene på norsk sokkel og rederiene i mange år arbeidet for å redusere klimagassutslippene fra offshore maritime aktiviteter. Betydelige utslippsreduksjoner er allerede oppnådd for offshoreskip på kontrakt med norske operatørselskaper gjennom operasjonelle tiltak, energieffektivisering, bruk av landstrøm og batterier samt gjennom teknologiutvikling og prosjekter knyttet til ulike lav- og nullutslippsløsninger.

Offshore Norge anerkjenner utfordringene knyttet til målsetninger om å ta i bruk lav- og nullutslippsdrivstoff i maritim sektor. Vi mener det er viktig med en felles situasjonsforståelse i beskrivelsen av utfordringene. Et forbedret regelverk supplert med treffsikre virkemidler for infrastrukturutvikling og innovasjon er helt avgjørende i den videre fremdriften. Enovas mandat og virkemiddelapparatet for øvrig bør endres slik at de spiller på lag med, og støtter opp om, offshorenæringens arbeid med å utvikle nullutslippsløsninger som brukes i offshore maritim sektor på norsk sokkel.

Det er imidlertid en utfordring at det ikke eksisterer et offentlig rapporteringssystem eller – krav for maritim sektor. Offshore Norge mener at myndighetene bør etablere et harmonisert system for utslippsrapportering i maritim sektor i norsk økonomisk sone på tvers av maritime segmenter for å muliggjøre regelmessig vurdering av progresjon mot klimamål. Dette kan være en del av det maritime klimapartnerskapet.

Økt satsing på forskning og innovasjon i næringslivet

Økte investeringer i forskning og teknologiutvikling er viktig for å omstille norsk næringsliv. Industrien trenger forutsigbare virkemidler for næringsrettet forskning og utvikling på ulike nivåer av teknologimodning, fra anvendt forskning til innovasjon, oppskalering og testing. Det er bra at man i meldingen sier det skal være sammenheng mellom ulike virkemidler fra forskning til eksport, men det må også sikres tilstrekkelige volum på de næringsrettede virkemidlene hvis man skal utløse en dobbelt FoU-innsats i, med og fra næringslivet.

Industrien trenger gode nasjonale ordninger for næringsrettet forskning og utvikling for ulike nivåer av teknologimodning, fra anvendt forskning til innovasjon, oppskalering og testing. SkatteFUNN og Innovasjonsprosjekter i næringslivet (IPN) er ordninger som er velfungerende og viktige, og IPN må sikres nok midler for å dekke næringslivets behov og etterspørsel.

Det er viktig med en helhetlig politikk for forskning og innovasjon, det er derfor bra at det i industrimeldingen vises til Meld. St. 14 *Sikker kunnskap i en usikker verden*, men det er dessverre få konkrete tiltak i begge disse meldingene. Vi savner også en kobling mellom Industrimeldingen og Gründermeldingen.

Kunnskap og kompetanse har blitt kritisk viktig i et geopolitisk perspektiv. Deltakelse i europeiske forsknings- og innovasjonsprogrammer er viktig for norske industribedrifter for å sikre tilgang til samarbeidspartnere, verdikjeder, markeder og felleseuropeisk forskningsinfrastruktur.

I meldingen er Enovas virkemidler grundig beskrevet og redegjort for. Enova spiller en viktig rolle i overgangen til det grønne skiftet. Vi savner imidlertid en redegjørelse for NOx-fondet og miljøavtalen om NOx i meldingen, og understreker viktigheten av at dette virkemiddelet videreføres for en ny periode for 2028-2030. Offshore Norge viser for øvrig til NOx-fondets høringsuttalelse, som vi slutter oss til.

Kompetanse - livslang læring

Et godt utbygd system for livslang læring er en forutsetning både for høy yrkesdeltakelse og for å lykkes med den grønne og digitale omstillingen. Offshore Norge mener det er viktig å styrke tilbudssiden i etter- og videreutdanningsmarkedet på alle utdanningsnivåer og innenfor et spekter av temaer, ikke minst innenfor tekniske fag og digitalisering.

Samtidig må etter- og videreutdanning tilpasses etterspørselen i arbeidslivet og tilbys fleksibelt, særlig når det gjelder tid, sted, omfang, progresjon og formalisering. Kompetansereformutvalget har utredet hvordan Norge skal lykkes med livslang læring i arbeidslivet. Utvalget la fram sin NOU i januar 2025, og foreslår en pakke av tiltak som til sammen vil styrke livslang læring.

OFFSHORE NORGE

Vennlig hilsen,

Benedicte Solaas

Direktør klima og miljø / Director, Climate and environment

+47 95251678

<https://www.offshorenorge.no>

